

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/22-03/7
URBROJ: 613-09-22-10
Bjelovar, 30. kolovoza 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatski
suverenisti
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2021.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2021.	16
	Provedba naloga i preporuka	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatskih suverenista (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 5.360,00 kn pogrešno su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani na računu prihoda od članarina i članskih doprinosa, umjesto na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija).

Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojne, uredne i prethodno kontrolirane knjigovodstvene isprave.

Tako su rashodi u iznosu od 545.330,00 kn (između ostalog, materijalni rashodi i rashodi za zaposlene) evidentirani u poslovnim knjigama na temelju knjigovodstvenih isprava koje nije prethodno kontrolirala/ovjerila ovlaštena osoba. Nadalje, rashodi za usluge promidžbe putem agencije u iznosu od 109.750,00 kn (usluge s područja odnosa s javnošću i vođenja društvenih mreža te usluge internetske promocije), usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 24.000,00 kn (koje se odnose na digitalni marketing, usluge snimanja i montaže te foto i videousluge) te intelektualne i osobne usluge u iznosu od 31.875,00 kn (koje se odnose na odvjetničke usluge i usluge savjetovanja u vezi s poslovima privatne zaštite te usluge istraživanja javnog mnijenja) evidentirani su bez izvješća o obavljenim uslugama, odnosno dokumentacije (specifikacije) iz koje bi bilo vidljivo koje usluge su obavljene (vrsta usluge), količina i jedinična cijena obavljenih usluga te u većini slučajeva kada su usluge obavljene. Također, knjigovodstvene isprave (ulazni računi za reprezentaciju u iznosu od 11.073,00 kn) na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju ne sadrže svrhu ugošćivanja ni podatke o korisnicima usluge reprezentacije.

Dio rashoda za usluge s područja odnosa s javnošću i vođenja društvenih mreža u iznosu od 18.750,00 kn (u okviru rashoda za usluge promidžbe putem agencije) odnosi se na usluge obavljene u prosincu 2020. te ih je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama za 2020., prema računovodstvenom načelu nastanka događaja.

U Knjizi potraživanja nisu navedeni podaci o potraživanjima za pojedine (tri) jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Stranka nije prikupila odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka i njihovoj raspodjeli. S obzirom na navedeno, točnost podataka o potraživanjima za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentiranih u poslovnim knjigama te iskazanih u financijskim izvještajima u iznosu od 13.269,00 kn nije moguće potvrditi. (točka 4. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Statut Stranke donesen je u studenome 2019. na sjednici osnivačkog Sabora, a novi Statut Stranke na sjednici Sabora Stranke 2. listopada 2021.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) Statut Stranke nije objavljen u jednom od dnevnih listova ili u Narodnim novinama (Statut iz prosinca 2019. nije objavljen do donošenja novog Statuta; Statut iz listopada 2021. nije objavljen do vremena obavljanja revizije, odnosno do lipnja 2022.). (točka 1. Nalaza)

- Nadzorni odbor nije pratio poslovanje Stranke pregledom poslovnih knjiga te financijske dokumentacije koja se odnosi na poslovanje Stranke za 2021., što je propisano odredbama Statuta. (točka 2. Nalaza)
- Stranka je u 2021. ostvarila prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 8.860,00 kn. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) u navedenom iznosu nisu izdavane potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i Stranka nema izjave davatelja dobrovoljnih priloga (donacija) da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima. Nadalje, Stranka vodi propisanu evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) u kojoj nije evidentiran dio dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 5.360,00 kn. (točka 5. Nalaza)

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je osnovana u studenome 2019., a svojstvo pravne osobe stekla je upisom u Registar političkih stranaka u prosincu 2019. Prema rješenjima Ministarstva uprave (od srpnja 2020. Ministarstvo pravosuđa i uprave, prema Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, Narodne novine 85/20) i Registru političkih stranaka, do 30. ožujka 2021. sjedište Stranke bilo je Našička 61d, Zagreb, a od navedenog datuma je Metalčeva 5, Zagreb. Djelokrug Stranke određen je Programom i Statutom Stranke.

Programom Stranke utvrđeno je promicanje vrijednosti narodnog suvereniteta i slobode obranjene u Domovinskom ratu te najoštrija osuda nasljeđa svih totalitarnih režima; zalaganje za financijsku stabilnost i dugoročnu opstojnost države bez prekomjernog zaduživanja koje buduće hrvatske naraštaje vodi u dužničko ropstvo; šticeenje života od začeca do naravne smrti te držanje obitelji temeljem hrvatskog društva, kojoj se kao takvoj daje primat pri odlučivanju o svjetonazorskim aspektima odgoja i obrazovanja; pravo na slobodu govora i mišljenja svakom građaninu s pravom glasa, ali i izravan utjecaj na političke prilike u državi preko instituta narodnog referenduma.

Statut Stranke donio je osnivački Sabor u studenome 2019. Novi Statut donio je Sabor Stranke 2. listopada 2021. te se u nastavku opisuju njegove odredbe. Statutom su utvrđeni svrha osnivanja Stranke; njezin naziv, sjedište, područje i pravni okvir djelovanja; znak, pečat, predstavljanje i zastupanje; suradnja s drugim političkim strankama, udrugama i građanskim inicijativama; članstvo, prava i dužnosti članova; ustrojstvo (tijela Stranke i ustrojstveni oblici, način njihova rada, ovlasti i odlučivanje, trajanje mandata); financiranje, prestanak djelovanja te druga pitanja značajna za rad i djelovanje Stranke.

Središnja upravna tijela Stranke su: Sabor, Predsjedništvo, Glavni odbor, Nadzorni odbor te Sud časti. Izvršno i stručno-operativno tijelo Glavnog odbora, Predsjedništva i Predsjednika Stranke je Tajništvo Stranke. Mandat članova svih tijela Stranke traje četiri godine. Članove Stranke od 18 do 30 godina okupljaju Mladi suverenisti, radi profiliranja i izgradnje stranački opredijeljenih mladih ljudi, koji zastupaju interese mladih ljudi u Stranci.

Sabor je najviše tijelo Stranke, a čine ga svi članovi Predsjedništva, Glavnog odbora, Nadzornog odbora, Suda časti te izaslanici ustrojstvenih oblika prema kriterijima koje donosi Predsjedništvo. Redovni Sabor održava se najmanje svake četvrte godine. Rad Sabora uređuje se poslovníkom koji donosi Predsjedništvo. Sabor donosi i mijenja Program i Statut Stranke, Poslovník o radu Sabora te druge odluke u skladu sa Statutom Stranke; bira i razrješuje Predsjednika, Supredsjednika te osam članova Predsjedništva i Nadzorni odbor Stranke; raspravlja i prihvaća izvješće o radu Predsjednika Stranke; donosi zaključke, deklaracije ili rezolucije o svim bitnim pitanjima koja se tiču rada Stranke i društvenih, političkih, socijalnih i gospodarskih prilika u Republici Hrvatskoj te donosi odluke o promjeni sjedišta i prestanku rada Stranke, kao i udruživanju s drugom političkom strankom.

Predsjedništvo je najviše upravno i izvršno tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora koje provodi odluke i zaključke Sabora i Glavnog odbora te samostalno rješava sve bitne tekuće političke i organizacijske poslove Stranke. Predsjedništvo čine Predsjednik, Supredsjednik, osam članova Predsjedništva i do tri dodatna člana Predsjedništva koja Predsjedništvo može kooptirati u svoj sastav dvotrećinskom većinom, na prijedlog Predsjednika i Supredsjednika.

Predsjedništvo, između ostalog, provodi odluke Sabora Stranke; osniva radna tijela i druge organizacijske oblike za funkcionalno djelovanje Stranke te se brine o novčanim sredstvima potrebnim za djelovanje Stranke; donosi predizbornu i izbornu strategiju Stranke; odlučuje o konačnom izgledu svih izbornih kandidacijskih lista Stranke, a u drugom stupnju odlučuje o žalbama uložnim na prvostupanjske odluke Suda časti Stranke; usvaja financijski plan i program rada Stranke; donosi poslovnik o svome radu i poslovnik o radu Mladih suverenista te opće akte o načinu rada ustrojstvenih oblika Stranke i vodi brigu o njihovom radu.

Stranku predstavlja i zastupa Predsjednik Stranke, a u slučaju njegove nenazočnosti ili izvanredne spriječenosti, Stranku predstavlja i zastupa Supredsjednik Stranke. Predsjednik Stranke, između ostalog, potpisuje akte Sabora i Predsjedništva Stranke te na temelju odluke Predsjedništva saziva Sabor Stranke i zajedno sa Supredsjednikom potpisuje koalicijske sporazume na nacionalnoj razini te izborne liste za izbor zastupnika u Hrvatski sabor i Europski parlament. U 2020. te do 1. listopada 2021. Predsjednik Stranke bio je Hrvoje Zekanović, prof., a Supredsjednik Marijan Pavliček, prof. Od 2. listopada 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2022.) Predsjednik Stranke je Marijan Pavliček, prof., a Supredsjednik Hrvoje Zekanović, prof.

Glavni odbor čine članovi Predsjedništva i predsjednici ili povjerenici podružnica Stranke, zastupnici u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu te članovi Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, župani, dožupani, gradonačelnici, zamjenici gradonačelnika, načelnici i predsjednici općinskih vijeća iz redova Stranke te vijećnici iz redova Stranke u Skupštini županije i vijećnici gradskih vijeća s više od 10 000 stanovnika. Glavni odbor provodi i odgovoran je za provođenje odluka Sabora Stranke; na prijedlog Predsjedništva raspravlja i donosi strateške i provedbene odluke i programe o gospodarskim i socijalnim pitanjima, odluke o zaštiti nacionalnih interesa te raspravlja o svim drugim političkim pitanjima u skladu s Programom i Statutom Stranke; donosi naputke za rad Predsjedništva i poslovnik o svojem radu, raspravlja o svim političkim, ekonomskim, socijalnim i ostalim pitanjima vezanim za djelatnost Stranke te o tome zauzima stavove, donosi odluke, utvrđuje smjernice i stajališta; bira i razrješava Predsjednika te dva dopredsjednika Glavnog odbora, na prijedlog Predsjedništva te bira i razrješava Predsjednika te dva člana Suda časti Stranke i donosi pravilnik o njegovu radu.

Nadzorni odbor ima tri člana, koje bira Sabor i koji ne mogu biti članovi nijednog drugog središnjeg tijela Stranke. Ima zadaću pratiti redovno financijsko poslovanje Stranke pregledom poslovnih knjiga te nadzirati provedbu Statuta i drugih akata Stranke.

Sud časti ima tri člana, koje bira Glavni odbor i koji ne mogu biti članovi nijednog drugog središnjeg tijela Stranke. Vodi postupak utvrđivanja stranačke odgovornosti protiv člana Stranke (na zahtjev Predsjedništva, Glavnog odbora, podružnica i organizacija), donosi prvostupanjsku odluku o isključenju člana Stranke te odlučuje u prvostupanjskom postupku utvrđivanja stranačke odgovornosti prema članu središnjih tijela Stranke, a po eventualnoj žalbi konačnu odluku donosi Glavni odbor.

Radom Tajništva rukovodi glavni tajnik, koji obavlja administrativne i stručne poslove, a organizacijski tajnik koordinira aktivnosti Stranke, daje potporu organizacijskim oblicima rada na terenu te uspostavlja pravne i materijalne pretpostavke za osnivanje organizacija na terenu. Glavnog tajnika, organizacijskog tajnika te njihove zamjenike bira Predsjedništvo Stranke na prijedlog Predsjednika i Supredsjednika.

Ustrojstveni oblici Stranke utvrđeni Statutom iz 2021. su podružnice (osnivaju se za županije, Grad Zagreb te hrvatsku dijasporu) i organizacije (osnivaju se za općine, gradove, gradske četvrti Grada Zagreba i svaku pojedinu državu u inozemstvu), koje do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) nisu registrirane.

Osim Statuta, doneseni su Pravilnik o ustrojstvenim oblicima i Poslovnik o radu Suda časti. Koncem 2021. Stranka ima jednog zastupnika u 10. sazivu Hrvatskoga sabora te 14 članova u predstavničkim tijelima deset jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dvije županije, četiri grada te četiri općine). Početkom 2021. Stranka nije imala zaposlenih, a koncem godine ima jednog zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Knjigovodstvene usluge (između ostalog, vođenje poslovnih knjiga te izradu godišnjih izvještaja) obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora. Stranka objavljuje izvještaje i planove te u svrhu unutarnje i vanjske komunikacije koristi svoje mrežne stranice i e-poštu.

Planiranje

Stranka je u prosincu 2020. donijela godišnji program rada i financijski plan za 2021., a njihove izmjene u prosincu 2021.

Financijski plan sastoji se od plana prihoda i rashoda, obrazloženja financijskog plana te plana zaduživanja i otplata. Financijskim planom prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 480.000,00 kn. Izmjenama financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 515.772,00 kn, rashodi u iznosu od 665.524,00 kn te manjak prihoda u iznosu od 149.752,00 kn (spomenuti manjak Stranka planira pokriti iz viška prihoda prethodne godine koji je ostvaren u iznosu od 267.898,00 kn). Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima iz (državnog) proračuna u iznosu od 477.612,00 kn, prihode od povezanih neprofitnih organizacija u iznosu od 28.900,00 kn, prihode od članarina u iznosu od 5.760,00 kn te prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 3.500,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 480.584,00 kn (od čega su vrijednosno značajniji rashodi za usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 280.918,00 kn), tekuće rashode vezane za financiranje povezanih neprofitnih organizacija u iznosu od 116.800,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu od 52.628,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 7.000,00 kn, rashode amortizacije u iznosu od 6.180,00 kn te financijske rashode u iznosu od 2.332,00 kn.

Program rada za 2021. i njegove izmjene sadrže dvije aktivnosti, i to: održavanje lokalnih izbora i redovite aktivnosti u radu Stranke. Uz opis aktivnosti navedeni su planirani rashodi prema vrstama i iznosima. Za provođenje navedenih aktivnosti planirana su sredstva iz državnog proračuna, članarina, dobrovoljnih priloga (donacija) te od povezanih neprofitnih organizacija.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19) te prema propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji, financijski plan i program rada za 2021. te njihove izmjene i dopune i Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. u propisanom roku dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Podaci iskazani u financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 515.780,00 kn, što je 35.528,00 kn ili 7,4 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u okviru planiranih prihoda.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	166.454,00	398.601,00	239,5
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,00	79.011,00	-
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0,00	5.760,00	-
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	151.754,00	3.500,00	2,3
5.	Drugi prihodi	162.044,00	28.908,00	17,8
	Ukupni prihodi	480.252,00	515.780,00	107,4

Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu od 398.601,00 kn ili 77,3 % te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: jedinica lokalne samouprave) u iznosu od 79.011,00 kn ili 15,3 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, prihodi iz državnog proračuna više su ostvareni za 232.147,00 kn ili 139,5 % zbog osvojenog zastupničkog mjesta na izborima za zastupnike u 10. saziv Hrvatskog sabora održanima 5. srpnja 2020. Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvareni su u iznosu od 79.011,00 kn, nakon izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave održanih 16. svibnja 2021. (dalje u tekstu: lokalni izbori), a prethodne godine nisu ostvareni. U odnosu na prethodnu godinu, manje su ostvareni drugi prihodi za 133.136,00 kn ili 82,2 %, jer je prethodne godine u okviru ovih prihoda pogrešno evidentirana naknada troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 162.000,00 kn. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su 148.254,00 kn ili 97,7 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni prihodi korišteni su za financiranje rashoda redovnog poslovanja te izborne promidžbe, odnosno za ostvarivanje ciljeva utvrđenih Statutom i Programom Stranke.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 398.601,00 kn. Odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke ostvarene na temelju odredbe članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici. Na temelju odredaba članaka 7., 9. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u siječnju, srpnju i rujnu 2021. (Narodne novine 6/21, 78/21 i 107/21), prema kojima su Stranci za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. raspoređena sredstva ukupno u iznosu od 398.601,00 kn, za osvojeno zastupničko mjesto na izborima za zastupnike u 10. saziv Hrvatskog sabora održanima 5. srpnja 2020. Sredstva iz državnog proračuna doznačavana su na središnji račun Stranke tromjesečno.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvareni su u iznosu od 79.011,00 kn, a odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka jedinica lokalne samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Prema odredbama članka 6., stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave i nezavisni vijećnici. Prema odredbama članka 7. navedenog Zakona, sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Sredstva su primljena od jedinica lokalne samouprave većim dijelom tromjesečno u jednakim iznosima, a u pojedinim slučajevima polugodišnje ili u jednom iznosu. Nenaplaćena potraživanja iz proračuna jedinica lokalne samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke koncem 2021. iskazana su u iznosu od 13.269,00 kn.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 5.760,00 kn odnose se na pogrešno evidentirane i iskazane dobrovoljne priloge (donacije) u iznosu od 5.360,00 kn, članarinu u iznosu od 100,00 kn te drugo u iznosu od 300,00 kn. Prema odredbama članka 8. Statuta, članovi Stranke dužni su, između ostalog, plaćati članarinu. Obveza i način vođenja evidencija o primljenim članarinama i izdavanju potvrda propisani su odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19). Prema Bilješkama uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima), Stranka u 2021. nije ažurno prikupljala članarine svojih članova zbog krize uzrokovane pandemijom COVID-19.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 3.500,00 kn ostvareni su u novcu za financiranje redovne djelatnosti Stranke, od tri fizičke osobe u iznosima od 500,00 kn do 1.500,00 kn. Primljeni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) u iznosu od 3.500,00 kn Stranka vodi evidenciju, ali ne izdaje potvrde u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Osim navedenih dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 3.500,00 kn, koji su iskazani u financijskim izvještajima i evidentirani u poslovnim knjigama, u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa pogrešno su evidentirani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 5.360,00 kn (primljeno na račun za redovnu djelatnost od fizičkih osoba u iznosima od 50,00 kn do 500,00 kn) za koje Stranka ne vodi propisane evidencije i ne izdaje potvrde. S obzirom na navedeno, ukupno su ostvareni prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 8.860,00 kn.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 28.908,00 kn. Odnose se na povrat neutrošenih sredstava preostalih nakon završetka svih transakcija u vezi s lokalnim izborima na posebnim računima za financiranje izborne promidžbe kandidata za načelnika, gradonačelnika i župana, koje je Stranka predložila, u iznosu od 27.558,00 kn te neutrošenih sredstava s posebnih računa za financiranje izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave u iznosu od 1.350,00 kn. Sredstva su uplaćena na središnji račun Stranke.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 670.642,00 kn, što je 458.288,00 kn ili 215,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 5.118,00 kn ili 0,8 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	0,00	50.787,00	-
2.	Materijalni rashodi	207.435,00	487.543,00	235,0
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	184.863,00	280.917,00	152,0
2.2.	Drugi materijalni rashodi	22.572,00	206.626,00	915,4
3.	Rashodi amortizacije	721,00	6.180,00	857,1
4.	Financijski rashodi	2.698,00	2.332,00	86,4
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	1.500,00	7.000,00	466,7
6.	Drugi rashodi	0,00	116.800,00	-
	Ukupni rashodi	212.354,00	670.642,00	315,8
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	480.252,00	515.780,00	107,4
	Višak prihoda	267.898,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	154.862,00	-

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 487.543,00 kn ili 72,7 % ukupno ostvarenih rashoda. U odnosu na prethodnu godinu, materijalni rashodi više su ostvareni za 280.108,00 kn ili 135,0 %, najvećim djelom jer su rashodi za usluge veći za 230.942,00 kn (od čega se na rashode za usluge promidžbe i informiranja odnosi 96.054,00 kn, rashode za intelektualne usluge 61.629,00 kn, ostale usluge 29.283,00 kn). Drugi rashodi prethodne godine nisu ostvareni, a u 2021. ostvareni su u iznosu od 116.800,00 kn, jer je Stranka doznala predujam političkim strankama – koalicijskim partnerima za financiranje izborne promidžbe za održane lokalne izbore, kao i sredstva kandidatima za izbor načelnika, gradonačelnika i župana koje je predložila.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 50.787,00 kn odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 43.594,00 kn i doprinose na plaće u iznosu od 7.193,00 kn. Plaća je obračunana i isplaćena u skladu s ugovorom o radu.

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi u iznosu od 487.543,00 kn odnose se na rashode za promidžbu i informiranje u iznosu od 280.917,00 kn i druge materijalne rashode u iznosu od 206.626,00 kn.

Rashodi za promidžbu i informiranje odnose se na rashode za promidžbu i informiranje za financiranje izborne promidžbe lokalnih izbora u iznosu od 29.725,00 kn (od čega se na grafičke i tiskarske usluge odnosi 16.600,00 kn i usluge oglašavanja na društvenim mrežama, promidžbeni materijal i ostale usluge promidžbe i informiranja 13.125,00 kn) te na usluge promidžbe i informiranja u okviru redovnog poslovanja u iznosu od 251.192,00 kn (usluge promidžbe putem agencija u iznosu od 114.750,00 kn, oglašavanje u tisku i elektroničkim medijima u iznosu od 85.748,00 kn, promidžbeni materijal u iznosu od 22.723,00 kn te grafičke i druge usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 27.971,00 kn).

Na lokalnim izborima održanima 16. svibnja 2021. Stranka je s 28 političkih stranaka, odnosno njihovim županijskim i gradskim organizacijama u ožujku i travnju 2021. potpisala sporazume o zajedničkom izlasku na lokalne izbore, kojima je, između ostalog, utvrđeno postojanje potrebe formiranja zajedničkih kandidacijskih lista za izbor članova predstavničkih tijela. U pojedinim sporazumima navedeno je da će Stranka otvoriti posebne račune u svrhu financiranja troškova izborne promidžbe zajedničkih lista, a prema pojedinim sporazumima posebne račune otvaraju druge političke stranke – koalicijski partneri (između ostalog, Hrvatska demokratska zajednica, Hrvatska konzervativna stranka, Hrast – Pokret za uspješnu Hrvatsku, Ivan Penava nezavisna lista). U vezi s naknadom troškova izborne promidžbe (ako političke stranke ostvare to pravo), u sporazumima je navedeno da će sredstva s posebnog računa za financiranje izborne promidžbe biti uplaćena na središnje račune političkih stranaka potpisnica proporcionalno uplatama sredstava na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe ili će se sredstva rasporediti prema usmenom dogovoru; u pojedinim sporazumima je navedena politička stranka kojoj su političke stranke potpisnice sporazuma ustupile pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna jedinica lokalne samouprave. Sporazumima nije utvrđen način financiranja troškova izborne promidžbe, odnosno iznos rashoda koji treba sufinancirati svaki koalicijski partner, obveza uplate i iznos predujma; obračun troškova izborne promidžbe te način evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedine političke stranke (na temelju obračuna ili preslika knjigovodstvenih isprava o poslovnim događajima).

Također, obračun troškova izborne promidžbe, iz kojeg bi bio vidljiv iznos troškova, koji se od ukupno ostvarenih troškova izborne promidžbe potpisnica sporazuma odnosi na Stranku, nije sastavljen.

Stranka je dala predujam u iznosu od 43.000,00 kn političkim strankama – koalicijskim partnerima za financiranje izborne promidžbe za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave (koji je u poslovnim knjigama evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan u okviru drugih rashoda). Također, Stranka je otvorila dva posebna računa za financiranje izborne promidžbe te je sastavila i podnijela izvještaje o financiranju izborne promidžbe Državnom izbornom povjerenstvu. Nakon završetka svih transakcija u vezi s lokalnim izborima, Stranka je zatvorila navedene posebne račune.

S obzirom na navedeno, skreće se pozornost da političke stranke međusobnim sporazumima, osim utvrđivanja načina podjele ostvarene naknade troškova izborne promidžbe (ako ostvare to pravo), trebaju jasno utvrditi način financiranja troškova izborne promidžbe, odnosno iznos rashoda koji treba sufinancirati svaki koalicijski partner, obvezu uplate i iznos predujma, obračun ukupnih troškova izborne promidžbe te način izvještavanja i evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedine političke stranke (na temelju obračuna ili na temelju preslika knjigovodstvenih isprava o poslovnim događajima), kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe, bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s propisima koji uređuju financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Kada je politička stranka koalicijski partner, dane predujmove u poslovnim knjigama treba evidentirati u okviru potraživanja za dane predujmove nositelju koalicijskog sporazuma, a po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima, treba evidentirati rashode za izbornu promidžbu na pripadajućim skupinama računa računskog plana te obveze prema koalicijskom partneru. Kada je politička stranka nositelj koalicijskog sporazuma, primljene predujmove treba evidentirati u okviru obveza za predujmove od koalicijskih partnera za financiranje izborne promidžbe za lokalne izbore, a ukupne rashode izborne promidžbe, po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima treba umanjiti za dio rashoda koji se odnosi na koalicijske partnere te u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja od koalicijskih partnera u iznosu pripadajućeg dijela njihovih rashoda izborne promidžbe.

Drugi materijalni rashodi u iznosu od 206.626,00 kn, najvećim dijelom odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 65.504,00 kn (najznačajnije su usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu od 29.415,00 kn, usluge istraživanja javnog mnijenja u iznosu od 13.750,00 kn, usluge savjetovanja u vezi s računalima u iznosu od 5.610,00 kn te knjigovodstvene usluge u iznosu od 4.500,00 kn), naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično (dnevnice, korištenje osobnih automobila u službene svrhe, cestarina, taksi-prijevoz) u iznosu od 39.433,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 38.929,00 kn, reprezentaciju u iznosu od 11.073,00 kn te ostale usluge u iznosu od 29.283,00 kn.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije u iznosu od 6.180,00 kn odnose se na amortizaciju uredske opreme (računala te računalne i komunikacijske opreme) koja je obračunana po stopi propisanoj Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak).

- Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 2.332,00 kn odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 7.000,00 kn i odnose se na prijenos/uplatu sredstava na poseban račun za financiranje referendumske aktivnosti Organizacijskog odbora referendumske inicijative Zaštitimo hrvatsku kunu, koji je otvorio predstavnik organizacijskog odbora (član Stranke). Prema Izvješću o provedenom nadzoru financiranja spomenute referendumske aktivnosti, koje je donijelo Državno izborno povjerenstvo (u svibnju 2022.), financiranje referendumske aktivnosti provedeno je u skladu sa Zakonom o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma.

- Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 116.800,00 kn. Odnose na sredstva u iznosu od 73.800,00 kn doznačena na posebne račune kandidata za izbor načelnika, gradonačelnika i župana koje je Stranka predložila te dani predujam u iznosu od 43.000,00 kn političkim strankama – koalicijskim partnerima za financiranje izborne promidžbe za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave, na temelju sporazuma zaključenih s političkim strankama (nositeljima koalicijskih sporazuma).

- Manjak/višak prihoda

Manjak prihoda za 2021. iznosi 154.862,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 267.898,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 113.036,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 143.762,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2021.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	10.810,00	34.495,00	319,1
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	10.810,00	34.495,00	319,1
2.	Financijska imovina	269.394,00	109.267,00	40,6
2.1.	Novac u banci i blagajni	269.394,00	89.998,00	33,4
2.2.	Potraživanja za prihode	0,00	19.269,00	-
	Ukupno imovina	280.204,00	143.762,00	51,3
3.	Obveze	12.306,00	30.726,00	249,7
3.1.	Obveze za rashode	12.306,00	17.457,00	141,9
3.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0,00	13.269,00	-
4.	Vlastiti izvori	267.898,00	113.036,00	42,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	280.204,00	143.762,00	51,3

Vrijednost nefinancijske imovine (proizvedene dugotrajne imovine) odnosi se na uredsku opremu (računala te računalnu i komunikacijsku opremu).

Financijska imovina odnosi se na novac u banci (sredstva na računu za redovno poslovanje Stranke) u iznosu od 89.998,00 kn te na potraživanja za prihode u iznosu od 19.269,00 kn. Potraživanja za prihode odnose se na potraživanja za prihode po posebnim propisima (iz proračuna jedinica lokalne samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke) u iznosu od 13.269,00 kn (naplaćena su do konca ožujka 2022.) te druga potraživanja u iznosu od 6.000,00 kn.

Obveze u iznosu od 30.726,00 kn odnose se na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja (za potraživanja za prihode po posebnim propisima) u iznosu od 13.269,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu od 12.696,00 kn, obveze prema dobavljačima u iznosu od 4.401,00 kn i naknade troškova zaposlenima u iznosu od 360,00 kn. Obveze su u cijelosti podmirene u siječnju 2022.

Vlastiti izvori u iznosu od 113.036,00 kn odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 31. ožujka do 29. kolovoza 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
5. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
6. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
7. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
8. Statut i Program Stranke
9. Financijski plan i program rada za 2021. te njihove izmjene.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna i dobrovoljnim priložima (donacijama) te drugim prihodima. Također, obavljena je provjera ulaznih računa te dokumentacija u vezi s rashodima za zaposlene, promidžbu i informiranje te drugim rashodima. Obavljeni su razgovori s odgovornim osobama u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje te dobrovoljne priloge (donacije).

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Stranka je stekla svojstvo pravne osobe u prosincu 2019., upisom u Registar političkih stranaka koji vodi Ministarstvo uprave, odnosno od srpnja 2020. Ministarstvo pravosuđa i uprave. Djelokrug Stranke određen je Programom i Statutom Stranke. Statut Stranke donesen je u studenome 2019. na sjednici osnivačkog Sabora, a novi Statut Stranke donesen je na sjednici Sabora Stranke 2. listopada 2021. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) Statut Stranke nije objavljen u jednom od dnevnih listova ili u Narodnim novinama (Statut iz prosinca 2019. nije objavljen do donošenja novog Statuta; Statut iz listopada 2021. nije objavljen do vremena obavljanja revizije, odnosno do lipnja 2022.).

Prema odredbi članka 10. Zakona o političkim strankama, politička stranka mora objaviti svoj statut nakon registracije u jednom od dnevnih listova ili u Narodnim novinama.

Državni ured za reviziju nalaže objaviti Statut Stranke u jednom od dnevnih listova ili u Narodnim novinama u skladu s odredbama Zakona o političkim strankama.

- 1.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju te navodi da je na mrežnim stranicama Stranke objavljen Statut u prosincu 2019. (nakon upisa u Registar političkih stranaka), kao i novi Statut koji je donesen u listopadu 2021.*

2. Sustav unutarnjih kontrola

- 2.1. Financijsko upravljanje i kontrole su, prema odredbama članaka 3. i 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Uspostavom kontrolnih aktivnosti koje se temelje na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama osigurava se ostvarenje ciljeva poslovanja smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Stranka nema formalno utvrđena pravila i procedure za provedbu unutarnje kontrole, odnosno nema unutarnjim aktima uređen sustav unutarnjih kontrola. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2022.) Stranka nije donijela kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su uređena pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, a koje trebaju poštovati članovi Stranke, posebno članovi Stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima urediti sustav unutarnjih kontrola kako bi se uspostavljanjem kontrolnih aktivnosti osiguralo ostvarenje ciljeva poslovanja smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu. Preporučuje donijeti kodeks etike i/ili dokumente kojima se uređuju pravila ponašanja, sukobi interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja; kao i upoznati sve članove Stranke s kodeksom etike te provesti izobrazbu, kako bi se osiguralo da članovi Stranke poštuju određena pravila ponašanja i etičke vrijednosti.

Prema odredbama članka 22. Statuta, Nadzorni odbor Stranke, između ostalog, prati redovno financijsko poslovanje Stranke obavljajući pregled poslovnih knjiga. Nadzorni odbor nije pratio poslovanje Stranke pregledom poslovnih knjiga te financijske dokumentacije koja se odnosi na poslovanje Stranke za 2021., što je propisano odredbama Statuta.

Državni ured za reviziju nalaže pratiti redovno financijsko poslovanje Stranke obavljajući pregled poslovnih knjiga u skladu s odredbama Statuta.

- 2.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju te navodi da je u prosincu 2021. donijela Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju. Također, navodi da je u izradi etički kodeks kojim će urediti pravila ponašanja, sukob interesa te visoke i jasne standarde etičkog ponašanja, a donijet će ga Glavni odbor Stranke.*

3. Planiranje

- 3.1. Stranka je donijela financijski plan i program rada za 2021. te njihove izmjene. Financijskim planom prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 480.000,00 kn. Izmjenama financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 515.772,00 kn, rashodi u iznosu od 665.524,00 kn te manjak prihoda u iznosu od 149.752,00 kn.

Program rada za 2021. i njegove izmjene sadrže dvije aktivnosti, i to: održavanje lokalnih izbora i redovite aktivnosti u radu Stranke. Uz opis aktivnosti navedeni su planirani rashodi prema vrstama i iznosima. Stranka ne prati ostvarenje rashoda po navedenim aktivnostima te na knjigovodstvenim ispravama (računima) nisu navedene aktivnosti na koje se poslovni događaj odnosi.

Državni ured za reviziju preporučuje pratiti ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava.

- 3.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da će pratiti ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava.*

4. Računovodstveno poslovanje

- 4.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

U okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa pogrešno su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 5.360,00 kn te prihodi/uplate u iznosu od 300,00 kn za koje nije vidljivo na što se odnose. Odredbom članka 9., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, određeno je da neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati sve dobrovoljne priloge (donacije) u poslovnim knjigama i iskazivati u financijskim izvještajima prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojne, uredne i prethodno kontrolirane knjigovodstvene isprave. Tako su rashodi u iznosu od 545.330,00 kn (između ostalog, materijalni rashodi i rashodi za zaposlene) evidentirani u poslovnim knjigama na temelju knjigovodstvenih isprava koje nije prethodno kontrolirala/ovjerila ovlaštena osoba. Nadalje, rashodi za usluge promidžbe putem agencije u iznosu od 109.750,00 kn (usluge s područja odnosa s javnošću i vođenja društvenih mreža u iznosu od 93.750,00 kn i usluge internetske promocije u iznosu od 16.000,00 kn, za koje je ugovorena obveza izdavanja računa s priloženom detaljnom specifikacijom obavljenih usluga), usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 24.000,00 kn (koje se odnose na digitalni marketing, usluge snimanja i montaže te foto i videousluge) i intelektualne i osobne usluge u iznosu od 31.875,00 kn (koje se odnose na odvjetničke usluge i usluge savjetovanja u vezi s poslovima privatne zaštite u iznosu od 18.125,00 kn te usluge istraživanja javnog mnijenja u iznosu od 13.750,00 kn) evidentirani su bez izvješća o obavljenim uslugama, odnosno dokumentacije (specifikacije) iz koje bi bilo vidljivo koje usluge su obavljene (vrsta usluge), količina i jedinična cijena obavljenih usluga te u većini slučajeva kada su usluge obavljene. Također, knjigovodstvene isprave (ulazni računi za reprezentaciju u iznosu od 11.073,00 kn) na temelju kojih su evidentirani rashodi za reprezentaciju ne sadrže svrhu ugošćivanja ni podatke o korisnicima usluge reprezentacije. Prema odredbi članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Dio rashoda za usluge s područja odnosa s javnošću i vođenja društvenih mreža u iznosu od 18.750,00 kn (u okviru rashoda za usluge promidžbe putem agencije) odnosi se na usluge obavljene u prosincu 2020. te ih je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama za 2020., prema računovodstvenom načelu nastanka događaja. Odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da se prihodi i rashodi priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, što znači da se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava te rashode priznati u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Potraživanja za prihode po posebnim propisima iskazana u iznosu od 13.269,00 kn odnose se na potraživanja iz proračuna jedinica lokalne samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke. Koncem 2021. Stranka ima članove u predstavničkim tijelima deset jedinica lokalne samouprave. U Knjizi potraživanja nisu navedeni podaci o potraživanjima za pojedine (tri) jedinice lokalne samouprave. Stranka nije prikupila odluke jedinica lokalne samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka i njihovoj raspodjeli. S obzirom na navedeno, točnost podataka o potraživanjima za prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave evidentiranih u poslovnim knjigama te iskazanih u financijskim izvještajima nije moguće potvrditi. Odredbama članaka 10. i 14. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, utvrđeno je, između ostalog, da je neprofitna organizacija obvezna u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezno vodi knjigu financijske imovine i obveza, i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo) te se pomoćne knjige i posebne pomoćne evidencije ne moraju voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Prema odredbama članka 6., stavka 2. te članka 10., stavka 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave i nezavisni vijećnici, a odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti knjigu potraživanja ili u glavnoj knjizi osigurati potrebne podatke o potraživanjima od svih jedinica lokalne samouprave u kojima Stranka ima članove u predstavničkim tijelima, izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, nalaže pribavljati odluke jedinica lokalne samouprave o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka i njihovu raspodjelu te ažurirati potraživanja od jedinica lokalne samouprave, kako bi podaci o potraživanjima bili evidentirani u poslovnim knjigama, odnosno iskazani u financijskim izvještajima u skladu s propisima koji uređuju financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

- 4.2. Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju te navodi da će evidentirati sve dobrovoljne priloge (donacije) u poslovnim knjigama i iskazivati u financijskim izvještajima prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Nadalje, navodi da će evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava te rashode priznati u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

5. Dobrovoljni prilozi (donacije)

- 5.1. Stranka je u 2021. ostvarila ukupne prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 8.860,00 kn, koje je u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskim izvještajima iskazala u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 3.500,00 kn te u okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 5.360,00 kn. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 3.500,00 kn iskazani su u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. (Obrazac: IZ-D-RPA), dok prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 5.360,00 kn (primljeno na račun za redovnu djelatnost od fizičkih osoba u iznosima od 50,00 kn do 500,00 kn) nisu iskazani u navedenom Izvješću, što nije u skladu s odredbom članka 52., stavka 3., podstavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, prema kojoj su političke stranke dužne priložiti, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja izvješće o donacijama primljenima tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime odnosno naziv i adresa te osobni identifikacijski broj), datumu uplate donacije odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na potvrdi te o vrsti svake pojedine donacije. Prema odredbama članka 4. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja, izvješće o donacijama za financirane redovne političke aktivnosti, sastavlja se na Obrascu: IZ-D-RPA koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Nadalje, Stranka vodi propisanu evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) u kojoj nije evidentiran dio dobrovoljnih priloga (donacije) u iznosu od 5.360,00 kn. Također, za primljene dobrovoljne priloge (donacije) u iznosu od 8.860,00 kn nisu izdane potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i Stranka nema izjave davatelja dobrovoljnih priloga (donacija) da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinica lokalne samouprave ili zaposlenicima. Odredbom članka 18., stavka 6. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, fizičke i pravne osobe koje daju donacije dužne su primatelju donacije dostaviti izjavu da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice lokalne samouprave ili zaposlenicima. Prema odredbama članka 20. navedenog Zakona te članka 2. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke su, između ostalog, dužne voditi evidenciju o primitku donacija za financiranje redovite godišnje političke aktivnosti te izdavati potvrde o primitku donacija.

Državni ured za reviziju nalaže sve dobrovoljne priloge (donacije) primljene za financiranje redovne političke aktivnosti iskazati u izvješću o primljenim donacijama tijekom godine, voditi propisane evidencije, izdavati potvrde i pribaviti propisane izjave davatelja dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja.

- 5.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju te navodi da će sve dobrovoljne priloge (donacije) primljene za financiranje redovne političke aktivnosti iskazati u izvješću o primljenim donacijama tijekom godine, voditi propisane evidencije, izdavati potvrde i pribaviti propisane izjave davatelja dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima u informacijski sustav za nadzor financiranja.*

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2021. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogu i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2020.	Objaviti Statut Stranke u skladu s odredbama Zakona o političkim strankama i Statuta Stranke.	31. prosinca 2021.	nije provedeno
2.	Sustav unutarnjih kontrola	2020.	Unutarnjim aktima urediti sustav unutarnjih kontrola kako bi se uspostavom kontrolnih aktivnosti osiguralo ostvarenje ciljeva poslovanja smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.	31. prosinca 2021.	nije provedeno
3.		2020.	Pratiti (Nadzorni odbor) redovno financijsko poslovanje Stranke obavljajući pregled poslovnih knjiga u skladu s odredbama Statuta.	31. prosinca 2021.	nije provedeno
4.		2020.	Donijeti kodeks etike i/ili dokumente kojima se uređuju pravila ponašanja, sukobi interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja; kao i upoznati sve članove Stranke s kodeksom etike te provesti izobrazbu, kako bi se osiguralo da članovi Stranke poštuju određena pravila ponašanja i etičke vrijednosti.	31. prosinca 2021.	nije provedeno
5.		Planiranje	2020.	Donijeti izmjene programa rada pri izmjenama financijskog plana.	31. prosinca 2021.
6.	2020.		Pratiti ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim programom rada.	31. prosinca 2021.	nije provedeno

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogu i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni.

- 1.2. *Stranka je prihvatila status naloga i preporuka iz prošle revizije.*